

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2087/2020
11.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Славица Вукајловић, адвокат из ..., против туженог Хотелијерско акционарског друштва „Београдско мешовито предузеће“ а.д. Нови Београд, чији је пуномоћник Младен Аврамовић, адвокат из ..., ради поништаја решења, враћања на рад и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1807/18 од 10.04.2019. године, у седници одржаној 11.03.2021. године донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1807/18 од 10.04.2019. године.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П1 470/16 од 23.01.2018. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се поништи решење туженог од 04.03.2016. године, којим му је отказан уговор о раду од 10.12.2012. године. Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да га врати на рад, а ставом трећим изреке тужба је одбачена у делу којим је тражио да га распореди на радно место „...“, који одговара његовој стручној спреми, радним способностима, знању и искуству. Ставом четвртим изреке одбијен је захтев тужиоца за накнаду зараде за време одсуства са рада због привремене спречености за рад, у периоду од 05.03. до 15.03.2016. године, у висини од 65% просечне зараде остварене у претходних 12 месеци пре месеца у коме је наступила привремена спреченост за рад. Ставом петим и шестим изреке одбијен је и захтев тужиоца за накнаду материјалне штете у висини изгубљене зараде у висини од 150.647,88 динара са законском каматом на појединачне месечне износе почев од 30.-ог у текућем месецу за претходни месец па до исплате и то почев од 16.03.2016. године до дана пресуђења, као и да на ове износе у корист тужиоца надлежним фондовима уплати доприносе за обавезно пензијско, инвалидско и здравствено осигурање, а НСЗ и обавезно осигурање за случај незапослености. Ставом седмим изреке одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка, а ставом осмим изреке тужилац је обавезана да туженом накнади трошкове парничног поступка од 70.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1807/18 од 10.04.2019. године, одбијена је жалба тужиоца, као неоснована, и првостепена пресуда потврђена, а одбијен је и захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужилац је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 72/11 и 55/14), па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба Закона о парничном поступку, па нема ни повреде из става 1. истог члана, на коју се ревизијом указује.

Према чињеничном стању на ком је заснована побијана одлука, тужени је хотелијерско акционарско друштво и власник је хотела „Hyatt Regency“ у Београду. Уговором о раду од 10.12.2012. године, тужилац је засновао радни однос код туженог на нереодређено време, ради обављања послова Радни однос му је престао даном доношења побијаног решења туженог од 04.03.2016. године, којим му је отказан уговор о раду, применом члана 179. став 2. тачка 5. Закона о раду због повреде радне обавезе из члана 7.5 став 1. алинеја 21. Уговора о раду и члана 45. Правилника о раду код туженог, због кршења клаузуле забране конкуренције.

Испитујући законитост побијаног решења, судови су утврдили да је Уговором о раду од 10.12.2012. године, који је тужилац закључио са туженим, одредбом члана 5.1 утврђено да уговорне стране сагласно констатују да ће ово запослење тужиоцу омогућити да стекне нова, посебно важна технолошка знања, широк круг пословних партнера, као и посебно поверљиве и важне информације и пословне тајне послодавца, па се чланом 5.2 Уговора, запослени обавезује да се за време радног односа не ангажује у било којој активности која је у вези са пословањем послодавца или то постане током трајања радног односа, или било којој активности која се може сматрати као конкурентна послодавцу, било да ради као запослени, директор, консултант, лице ангажовано по уговору о делу, акционар/власник удела, партнер или предузетник или обавља посао за свој или рачун трећег лица на било који други начин. Одредбом члана 7.3 став 2. Уговора о раду предвиђено је да послодавац може запосленом отказати уговор о раду ако запослени својом кривицом учини повреду радне обавезе предвиђену уговором о раду или Правилником о раду, повредом из наведене одредбе, а чланом 7.5 алинеја 27 Уговора, таквом повредом, између осталог, сматра се кршење клаузуле забране конкуренције. Ова повреда радне обавезе, као основ за отказ. На исти начин основ за отказ уговора о раду регулисана је и одредбом члана 45. алинеја 13. у вези члана 43. став 2. тачка 5. Правилника о раду туженог. У поступку је утврђено и да је решењем Агенције за привредне регистре од 11.09.2015. године усвојен регистрациона пријава тужиоца, па је извршена промена претежне делатности у ПД „Forest avenue“ ДОО Београд, тако што је брисана делатност под шифром 4120 – изградња стамбених и нестамбених зграда, а као претежна делатност уписана делатност под шифром 5510 – хотели и сличан смештај. Пре доношења побијаног решења о отказу уговора о раду,

тужени је тужиоцу доставио писмено упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду, од 22.02.2016. године, на које се тужилац писмено изјаснио 29.02.2016. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања побијаном одлуком одбијен је тужбени захтев, као неоснован, уз закључак судова да тужилац својом кривицом јесте учинио повреду радне обавезе – забране конкуренције, која му је оспореном одлуком стављена на тререт, а која је чланом 7.5 став 1. алинеја 27. (погрешно наведено 21.) Уговора о раду и чланом 45. алинеја 13. у вези члана 43. став 2. тачка 5. Правилника о раду туженог, предвиђена као основ за отказ запосленом независно од његове воље.

Врховни касациони суд налази да се ревизијом неосновано указује на погрешну примену материјалног права.

Наиме, тужени је хотелијерско акционарско друштво и власник је хотела „Hyatt Regency“ у Београду, па су заснивањем радног односа код туженог за тужиоца настали услови да као запослени, својим радом стекне нова знања, широк круг пословних партнера, као и посебно поверљиве и важне информације и пословне тајне туженог, што је констатовано и Уговором о раду који је тужилац закључио са туженим. На овај начин је наступио услов из члана 166. став 2. Закона о раду (“Сл. гласник РС” бр.24/05, ... и 75/14), за уговарање клаузуле забране конкуренције из став 1. истог члана, што је и учињено чланом 5.2 Уговора о раду. Кршење клаузуле забране конкуренције Уговором о раду (члан 7.5 став 1. алинеја 27 у вези члана 7.3 тачка 2,) и Правилником о раду туженог (члан 45. алинеја 13. у вези члана 43. став 2. тачка 5.), предвиђена је као основ за отказ уговора о раду. Имајући ово у виду, као и да је основна делатност туженог хотелијерство, а да је тужилац, као оснивач и директор ПД „Forest avenue“ поднео пријаву за промену претежне делатности, која је усвојена и у овом привредном друштву као претежна - регистрована делатност под шифром 5510 – хотели и сличан смештај, то је правилан закључак судова да је на овај начин тужилац прекршио уговорену забрану конкуренције, на који начин јесте наступио основ за отказ уговора о раду.

Приликом одлучивања Врховни касациони суд је имао у виду наводе ревизије којима се указује да је тужени још од 04.01.2012. године имао сазнање да је тужилац оснивач и члан ПД „Forest avenue“ и да је и у том периоду обављао више делатности, међу којима је и пружање услуга смештаја (делатност под шифром 5510), али налази да су исти без утицаја на другачију одлуку, с обзиром да чињеница да је тужилац у обављању послова наведеног привредног друштва евентуално обављао и услуге смештаја, не значи и да је исто било регистровано за њено обављање, нити је то тужилац у поступку доказао достављањем решења АПР-а из којих би произилазио такав закључак, па из доказа у списима судови правилно закључују да је ова делатност у наведеном привредном друштву регистрована тек доношењем решења АПР од 11.09.2015. године.

Неосновани су и наводи тужиоца из ревизије којима се указује на незаконитост побијаног решења, истицањем послова које је тужилац обављао код туженог, с обзиром да је закључењем уговора о раду прихватио клаузулу забране конкуренције, која се за сваког запосленог који закључи такав уговор посматра у односу на делатност послодавца, овде туженог, а не на послове радног места запосленог.

Наводе у ревизији којима се указује на незаконитост уговорене клаузуле забране конкуренције Врховни касациони суд није ценио с обзиром да то није ни било предмет тужбеног захтева у овој правној ствари.

Имајући у виду изнето, Врховни касациони суд налази да је правилном применом материјалног права одбијен тужбени захтев, као неоснован, јер је у конкретном случају утврђено да тужилац, својом кривицом јесте учинио повреду радне обавезе предвиђену уговором о раду и Правилником о раду туженог, чиме су се стекли услови из члана 179. став 2. тачка 5. Закона о раду, да је доношењу решења претходило писмено упозорење тужиоцу о постојању разлога за отказ уговора о раду, уз остављање рока за изјашњење, на које се он и изјаснио, на који начин је испоштовано и право тужиоца на одбрану, заштићено одредбом члана 180. став 1. и 2. Закона о раду. Одсуство правноснажне судске одлуке о незаконитости одлуке о отказу, чини неоснованим и захтев тужиоца за враћање на рад, као и за накнаду штете у виду изгубљене зараде и накнаде за време одсуства са рада због привремене спречености за рад, за период након престанка радног односа, па је правилно захтев тужиоца одбијен и у овом делу

На основу изнетог, Врховни касациони је применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено као у изреци.

**Председник већа – судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић